

เรือนจำแห่งแรกสู่พิพิธภัณฑ์ทวารวดี

เชื่อมต่อประวัติศาสตร์ สองยุคสมัย

ประตูเรือนจำกลางจังหวัดนครปฐมถูกปิดตายมานานกว่า ๓๒ ปี บิดาภคนำประวัติศาสตร์เรือนจำแห่งแรกของสยามประเทศที่มีอายุรวมกว่าร้อยปี รื้อลงทดแทนบนกำแพงสูงถูกปล่อยทิ้งไว้โดยวันเวลา เพราะไม่ต้องการนำที่กำบังอีก ครั้นการนอนของนักโทษ ค่อยๆดับสูญ ยืนสงบอยู่ท่ามกลางวังพ้องที่เพลาไม้บริเวณพื้นที่กว่า ๓๓ ไร่ แต่ในอาคารเดิมใกล้ สแกนที่แห่งนี้กำลังจะเปลี่ยนบทบาทไป จากที่คุมขังนักโทษ ในช่วงปลายรัชสมัยรัชกาลที่ ๕ ได้มีการวางตัวใหม่เป็นสถานที่จัดแสดงสมบัติสำคัญของแผ่นดิน เป็นพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติแห่งใหม่ของนครปฐม จังหวัดที่อาจเป็นศูนย์กลางแห่งอารยธรรมทวารวดี อันยิ่งใหญ่ในอดีต

จากจุดเปลี่ยนสู่การมีส่วนร่วมของการจัดการสมบัติแผ่นดิน และพื้นที่สาธารณะ อย่างมีส่วนร่วม

จุดเปลี่ยนของการย้ายและปรับปรุงพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติพระปฐมเจดีย์ นั้น สืบเนื่องมาจากการที่มีการเมืองจะย้ายโบราณวัตถุ ศาลาวัตถุ ไปไว้ที่พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติจังหวัดสุพรรณบุรี เกิดการรวมตัวของชาวนครปฐม และนักวิชาการทางโบราณคดี ศักดิ์ฐาน จึงทำให้เรื่องยุติไป และเมื่อมีการแปลงพื้นที่เรือนจำกลางนครปฐม เป็นที่ตั้งพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติพระปฐมเจดีย์ แห่งใหม่ กระบวนการมีส่วนร่วมของการเกิดขึ้นได้ ด้วยการไปข้อมูลทางประวัติศาสตร์แห่งอารยธรรมทวารวดี มาเป็นประเด็นการปรึกษาหารือ ทำการเป็นทางเลือกขึ้นกับเมือง และพื้นที่ของนครปฐมให้สำนักภัณฑารักษ์ มรดกทางวัฒนธรรม ร่วมจัดการสมบัติแผ่นดินบนถนนพื้นที่สาธารณะร่วมกับภาคอื่นๆ เอกชน และวิชาการ อย่างนำภาคปฏิบัติ

เทศบาลเมืองนครปฐม ยังขอพื้นที่ส่วนที่เหลือมาสร้างเป็นส่วนสาธารณะด้วย เพื่อให้เป็นมรดกแห่งแรกของคนนครปฐม เพราะปัจจุบันในช่วงเปิดใช้เป็นส่วนสาธารณะอย่างเป็นการจัดการ เป็นส่วนของการเปลี่ยน แปลงจากเรือนจำสู่พิพิธภัณฑ์แล้ว ถือได้ว่าเป็นเรือนจำแห่งนี้เป็นที่นำประวัติศาสตร์เชื่อมต่อบริเวณประวัติศาสตร์ 2 ยุคสมัย ถ่ายทอดเรื่องราวสมัยรัตนโกสินทร์ ย้อนไปจัดการจัดแสดงโบราณวัตถุ เรื่องราวในอารยธรรมเมืองเก่าพันปีที่ผ่านมา รวมที่จะเป็นแหล่งเรียนรู้สำหรับคน และสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ ที่ทุกคนสามารถเข้าถึงได้ประโยชน์ได้ทั้งศึกษา จัดกิจกรรมชุมชนที่เกี่ยวกับการสืบทอดสืบวัฒนธรรมต่อไป นี้คือบทพิสูจน์เรื่องการจัดการพื้นที่สาธารณะ และมรดกแผ่นดิน สำเร็จได้ด้วยพลังของคนนครปฐมและภาคีภาครัฐ เอกชน อย่างมีส่วนร่วมที่เกื้อหนุนร่วมกัน

